

**Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2018 roku
dotyczące konsekwencji wynikających z planowanych zmian w zakresie szkolnictwa wyższego
oraz ich wpływu na funkcjonowanie pomorskich uczelni**

Prace nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym zwaną Konstytucją dla Nauki (Ustawa 2.0) trwały blisko 2 lata. Był to okres dialogu i wspólnych prac Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środowiskiem akademickim. Jednocześnie prowadzone były konsultacje społeczne i uzgodnienia międzyresortowe. Projekt ustawy zawiera m.in. przepisy dotyczące prawnej regulacji ustroju uczelni, organy uczelni i zasady ich wyboru, wprowadza i określa zakres uprawnień Rady Uczelni, ewaluację oraz rodzaje studiów i stopni naukowych. Ważnym elementem prowadzonych prac i dyskusji były zasady finansowania uczelni oraz zapowiedź stopniowego podnoszenia nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe do poziomu 1,8 PKB w 2025 roku.

22 stycznia 2018 roku Wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Pan Jarosław Gowin przedstawił projekt znowelizowanej ustawy o szkolnictwie wyższym, w którym uwzględniono większość uwag zgłoszonych przez środowisko akademickie m.in. podczas Kongresu Nauki Polskiej. Obecnie projekt został skierowany do prac sejmowych.

Władze pomorskich uczelni podkreślają, że propozycja kompleksowej, porządkującej reformy systemu szkolnictwa wyższego i nauki była przez środowisko akademickie oczekiwana od dawna. Propozycje zawarte w projekcie ustawy zostały generalnie pozytywnie ocenione przez pomorskie uczelnie wyższe.

Pomimo jednak zakończenia etapu konsultacji nadal trwają dyskusje i zgłaszane są propozycje zmian, które na etapie prac parlamentarnych mogą być wprowadzone do procedowanej Ustawy.

W trakcie konsultacji wiele niepokoju budziła rola i duży zakres uprawnień nowego organu jakim będzie Rada Uczelni. Po uwzględnieniu większości postulatów środowiska akademickiego w skład Rady przyjmującej plany i sprawozdania z działalności uczelni wchodzić będzie od 7 do 9 członków Rady, w tym ponad 50% osób spoza wspólnoty uczelni. Jedno miejsce w Radzie zarezerwowane będzie dla Przewodniczącego Samorządu Studentów. Wydaje się, że lepszym rozwiązaniem byłoby desygnowanie do Rady przedstawiciela Samorządu Studentów, osoby cieszącej się nie tylko prestiżem i zaufaniem, ale również posiadającej odpowiednie predyspozycje i kompetencje. Ponadto zasadne byłoby bardziej szczegółowe doprecyzowanie trybu doboru członków Rady spoza uczelni.

Uczelnie pomorskie podkreślają również konieczność wzmocnienia systemowej, bliskiej współpracy z lokalną władzą samorządową kształtującą i kreującą politykę rozwojową regionu oraz poszczególnych miast i powiatów. Co prawda projekt ustawy przewiduje możliwość finansowania przez samorządy inicjatyw uczelni, ale podnoszony jest nadal problem konieczności zmian w ustawie

o finansach publicznych, która w obecnym kształcie uniemożliwia samorządowi terytorialnemu finansowe wspieranie uczelni wyższych.

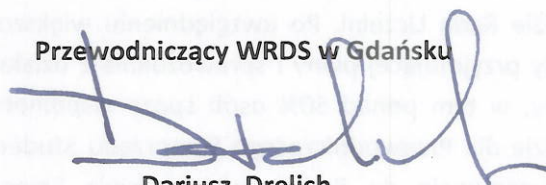
Uczelnie artystyczne pozytywnie oceniając zapisy ustawowe w pełni i jednoznacznie zrównujące twórczość artystyczną z działalnością naukową wyrażają niepokój co do proponowanej nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych. Uważają, że scalenie np. dotychczasowych dyscyplin „sztuki piękne” i „sztuki projektowe” w jedną dziedzinę „sztuki plastyczne” spowoduje unifikację ze szkodą dla ich ogólnoakademickiego i naukowego charakteru.

Niezależnie od projektowanych systemowych zmian w funkcjonowaniu szkolnictwa wyższego w trakcie konsultacji poddawany był również ocenie algorytm przyznawania dotacji podstawowej na działalność uczelni obowiązujący od 2017 roku, który spowodował istotne ograniczenie liczby przyjmowanych studentów, co w przypadku np. Politechniki Gdańskiej wywołało ostrą krytykę środowiska pracodawców oczekujących kształcenia większej ilości inżynierów potrzebnych w pomorskich firmach. Dlatego też Rada Rektorów Województwa Pomorskiego zaproponowała zmianę sposobu finansowania szkolnictwa wyższego. Rektorzy kierując się potrzebą zwiększenia elastyczności oraz efektywności finansowania zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych uczelni zaproponowali zastąpienie dotacji podmiotowej dla jednostek szkolnictwa wyższego subwencją. Subwencja jako dofinansowanie przeznaczone na całość zadań realizowanych przez uczelnię umożliwia bowiem samodzielny i najbardziej efektywny podział tych środków na poszczególne cele z możliwością ich wydatkowania w dłuższym okresie czasu bez konieczności zwrotu środków po upływie roku budżetowego.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku z zadowoleniem przyjmuje informację o uwzględnieniu powyższego wniosku w projekcie Ustawy 2.0 wyrażając opinię, że finansowanie uczelni w oparciu o subwencję zdecydowanie przyczyni się do bardziej racjonalnego wydawania środków finansowych.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku z uznaniem odnosi się do sposobu prowadzenia konsultacji i dialogu ze środowiskiem naukowym w trakcie prac nad tak kluczową ustawą dotyczącą szkolnictwa wyższego w Polsce.

Przewodniczący WRDS w Gdańsku

Dariusz Drelich